

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 50/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Obce N., zastúpenej advokátkou JUDr. E. H., N., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 12 C 52/2004 z 12. októbra 2009, rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6 Co 273/2009 zo 14. decembra 2010 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. VI/2 Pz 658/11 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Obce N. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. januára 2012 doručená sťažnosť Obce N. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. E. H., N., v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 2, čl. 46

ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 12 C 52/2004 z 12. októbra 2009, rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 273/2009 zo 14. decembra 2010 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. VI/2 Pz 658/11.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že 9. júla 2004 bola pôvodným žalobcom – Slovenskou republikou – Odborným učilišťom internátnym v N. podaná určovacia žaloba, ktorou sa žalobca domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v obci N., katastrálne územie N., zapísaným na liste vlastníctva č. 1209 ako parcela č. 165, zastavané plochy a nádvoria o výmere 863 m² s kaštieľom, súpisné č. 249. V priebehu konania došlo k zámene na strane žalobcu, pričom do konania vstúpila Slovenská republika – Krajský školský úrad v Nitre (ďalej len „žalobca“).

Okresný súd vo veci prvýkrát rozhodol rozsudkom sp. zn. 12 C 52/2004 z 15. mája 2006, ktorým žalobu zamietol. Na základe odvolania podaného žalobcom krajský súd predmetný rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil na nové konanie.

Následne prvostupňový súd rozhodol vo veci rozsudkom sp. zn. 12 C 52/2004 z 12. októbra 2009 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým určil, že vlastníkom sporných nehnuteľností je žalobca. Na základe odvolania podaného sťažovateľkou krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 273/2009 zo 14. decembra 2010 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) potvrdil rozsudok okresného súdu s upresnením, že vlastníkom nehnuteľností je Slovenská republika. Sťažovateľka v sťažnosti namietala, že okresný súd, ako aj krajský súd nesprávne právne vyhodnotili podanú žalobu, ak konali vo veci určenia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam a nebrali do úvahy aj iné právne predpisy, najmä zákon Slovenskej národnej rady č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov, ktorý sa podľa názoru sťažovateľky na uvedený právny spor vzťahuje a na základe ktorého sťažovateľka sporné nehnuteľnosti nadobudla.

Sťažovateľka ďalej uviedla, že vzhľadom na svoje presvedčenie o nesprávnom právnom posúdení jej vecí všeobecnými súdmi konajúcimi v danej veci podala generálnej prokuratúre podnet na podanie mimoriadneho dovolania, ktorý bol postúpený na vybavenie Krajskej prokuratúry v Nitre (ďalej len „krajská prokuratúra“). Po preskúmaní oboch napadnutých rozsudkov krajská prokuratúra dospela k záveru, že nebolo zistené porušenie zákona, teda nebola splnená základná podmienka na podanie mimoriadneho dovolania, a preto listom sp. zn. Kc 62/11 z 12. augusta 2011 podnet sťažovateľky odložila. S uvedeným stanoviskom krajskej prokuratúry sa sťažovateľka nestotožnila, a preto opakovane požiadala generálnu prokuratúru o preskúmanie postupu krajskej prokuratúry. Generálna prokuratúra opakovaný podnet sťažovateľky vybavila odložením, pričom rovnako ako krajská prokuratúra skonštatovala, že neexistujú dôvody na podanie mimoriadneho dovolania. List generálnej prokuratúry č. k. VI/2 Pz 658/11-1 z 2. decembra 2011 bol sťažovateľke doručený 12. decembra 2011.

Podľa názoru sťažovateľky sa všeobecné súdy konajúce vo veci sťažovateľky ani krajská prokuratúra a generálna prokuratúra *„nezaoberali náležite právnu stránkou veci a našou právnu argumentáciou“*. Uvedeným postupom *„označené zainteresované orgány štátu nedôsledne chránili naše právo vlastniť majetok“*. Súčasne rozsudkom okresného súdu, rozsudkom krajského súdu, ako aj postupom krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry pri vybavení podnetu sťažovateľky na podanie mimoriadneho dovolania bolo porušené aj jej základné právo na súdnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či existujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka v úvode sťažnosti ako porušovateľov svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy označila okresný súd, krajský súd a generálnu prokuratúru, avšak v petite sťažnosti – napriek kvalifikovanému právemu

zastúpeniu – neoznačila konkrétny subjekt, ktorý porušil jej označené práva, ale len navrhla, aby ústavný súd zrušil rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené a na obsah textu sťažnosti ústavný súd ustálil, že sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia označených základných práv rozsudkom okresného súdu, rozsudkom krajského súdu a postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. VI/2 Pz 658/11 a jej oznámením o vybavení podnetu sťažovateľky na podanie mimoriadneho dovolania z 2. decembra 2011.

II.A K namietanému porušeniu práv rozsudkom okresného súdu

V súvislosti s námietkou sťažovateľky smerujúcou proti rozsudku okresného súdu ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej opakovane vyslovil, že princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

V konaní vedenom okresným súdom mala sťažovateľka možnosť dovolávať sa ochrany svojich práv a slobôd podľa § 201 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v rámci odvolacieho konania na krajskom súde. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať rozsudok okresného súdu z uvedeného dôvodu, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmal krajský súd, ktorý rozhodol o odvolaní sťažovateľky proti tomuto rozsudku. Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

II.B K namietanému porušeniu práv rozsudkom krajského súdu

Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu, v ktorom podľa nej došlo k nesprávnej aplikácii príslušných hmotno-právnych a procesno-právnych predpisov na skutkové okolnosti tohto prípadu.

V zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 6 Co 273/2009 bolo skončené rozsudkom zo 14. decembra 2010, ktorý nadobudol právoplatnosť 21. februára 2011. Sťažnosť sťažovateľky z 10. januára 2012 bola ústavnému súdu doručená 23. januára 2012.

Sťažovateľka síce následne podala podnet na podanie mimoriadneho dovolania adresovaný generálnej prokuratúre, tento však nie je účinným právnym prostriedkom, ktorý právny poriadok Slovenskej republiky poskytuje každej osobe na ochranu jej základných práv alebo slobôd. Inak povedané, samotný podnet na podanie mimoriadneho dovolania nie je iným právnym prostriedkom, ktorý je sťažovateľka v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde povinná vyčerpať na ochranu svojich základných práv alebo slobôd ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že podľa jeho ustálenej judikatúry mimoriadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ nemôže uplatniť osobne, nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy, ktoré sú mu priamo dostupné. Ustanovenie § 243e ods. 1 OSP neukladá totiž povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť každému podnetu. Je na voľnej úvahe generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) rozhodnúť o tom, či podá, alebo nepodá mimoriadne dovolanie (táto voľná úvaha je vylúčená iba v prípade, že zistí, že zákonné podmienky na podanie

mimoriadneho dovolania sú splnené). Oprávnenie na podanie mimoriadneho dovolania nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (napr. II. ÚS 42/01, I. ÚS 67/02).

Z uvedených skutočností vyplýva, že sťažnosť sťažovateľky v časti týkajúcej sa namietaného porušenia práv rozsudkom krajského súdu bolo potrebné odmietnuť ako oneskorene podanú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.C K namietanému porušeniu práv postupom generálnej prokuratúry

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Ako je zrejmé, sťažnosť sťažovateľky v tejto časti smeruje proti postupu generálnej prokuratúry, ktorým malo dôjsť k porušeniu uvedených práv, a to z dôvodu, že generálna prokuratúra nevyhovela jej opakovanému podnetu na podanie mimoriadneho dovolania. Predchádzajúci podnet sťažovateľky na podanie mimoriadneho dovolania z 19. apríla 2011 v tejto veci bol vybavený krajskou prokuratúrou odložením z 12. augusta 2011 pod sp. zn. Kc 62/11. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že na vyhovenie podnetu na podanie mimoriadneho dovolania nie je právny nárok, t. j. právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá takýto podnet podala, nevzniká právo na jeho akceptovanie a generálny prokurátor nemá povinnosť takémuto podnetu vyhovieť.

Aj vo svojej rozhodovacej činnosti už ústavný súd vyslovil, že oprávnenie na podanie mimoriadneho dovolania nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (I. ÚS 19/01, II. ÚS 176/03, IV. ÚS 21/05). Z toho dôvodu generálny prokurátor nemôže odložením podnetu na podanie mimoriadneho dovolania, t. j. jeho neakceptovaním, spôsobiť porušenie základných práv sťažovateľa (napr. II. ÚS 14/04, III. ÚS 261/07, III. ÚS 317/07).

Predpoklady na podanie mimoriadneho dovolania sú upravené v ustanoveniach § 243e a nasl. OSP. Z týchto ustanovení možno bez akýchkoľvek pochybností vyvodit', že ide o mimoriadny opravný prostriedok, využitie ktorého patrí iba generálnemu prokurátorovi. Citovaná právna norma neukladá povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť každému podnetu. Voľná úvaha generálneho prokurátora o tom, či podá, alebo nepodá mimoriadne dovolanie, je vylúčená iba v prípade, ak zistí, že zákonné podmienky na podanie mimoriadneho dovolania sú splnené.

V namietanom prípade generálna prokuratúra oznámením z 2. decembra 2011 vyrozumela sťažovateľku, z akého dôvodu nevyhovela jej opakovanému podnetu na podanie mimoriadneho dovolania. V rámci odôvodnenia svojho právneho názoru generálna prokuratúra poukázala na príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ako aj na právne posúdenie skutkových zistení, ku ktorým dospeli súdy zúčastnené na rozhodovaní v predmetnej veci, s ohľadom na ktoré podľa nej správne rozhodli, keď určili, že vlastníkom sporných nehnuteľností je žalobca, t. j. Slovenská republika.

Ústavný súd konštatuje, že generálna prokuratúra sa podnetom sťažovateľky riadne zaoberala, pričom svoj postup a závery riadne zdôvodnila. Tým, že nerozhodla v súlade s predstavami a očakávaniami sťažovateľky, ešte neznamená, že porušila jej v sťažnosti označené práva.

Z týchto dôvodov ústavný súd už na predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde) sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá, bolo už bezpredmetné rozhodovať ďalších jej nárokoch uvedených v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2012